

Espanya, Alemanya i el 155: les comparacions odioses

L'unionisme intenta equiparar el polèmic article a un de similar de la Constitució de la República Federal, però no té res a veure | Els constitucionalistes Mercè Barceló i Xavier Arbós rebutgen que es puguin equiparar el sistema espanyol i l'alemany

Merkel i Rajoy, en una imatge d'arxiu. Foto: La Moncloa

El debat sobre l'aplicació de l'article 155 i el seu abast està en ple auge i no hi ha acord entre els constitucionalistes. Els sectors unionistes s'han abocat a la tasca d'intentar d'equiparar el 155 amb altres preceptes de democràcies europees.

(https://elpais.com/elpais/2017/10/22/opinion/1508673994_946300.html) L'objectiu és clar: homologar també l'Estat espanyol a la resta de països de la Unió Europea. Però molts experts en dret constitucional qüestionen l'intent.

L'article més referenciat aquests dies, a l'hora de buscar comparacions, és el 37 de la llei fonamental d'Alemanya, un precepte que porta per títol "Via coactiva federal" (<http://www.bogota.diplo.de/contentblob/2227598/Daten/375140/downloadConstitucin.pdf>) i que és molt similar al 155 espanyol.

Diu així: "1. Si un land no complís els deures federals que la Llei Fonamental o altra llei federal li imposin, el govern federal, amb l'aprovació del Bundesrat, podrà adoptar les mesures necessàries

per obligar el land al compliment d'aquests deures per via coactiva federal.

2. Per a l'execució de les mesures federals coactives, el govern federal o el seu representant té el dret d'impartir instruccions a tots els *länder* i a les autoritats dels mateixos".

El text és similar al del 155 de la carta espanyola, però el context és del tot diferent. El professor Xavier Arbós (Universitat de Barcelona) ho explica a **NacióDigital**: "En el cas d'Alemanya, l'article 37 té molt de sentit perquè les administracions dels lands, els estats federats, exerceixen les competències per delegació del govern federal. És un cas d'administració única. I si no fan, l'administració federal els ho recorda". Arbós especifica que "cal dir que no s'ha aplicat mai".

Mariano Rajoy anunciant la suspensió de l'autonomia. Foto: La Moncloa

El Bundesrat sí que és una cambra territorial

Xavier Arbós assenyala una diferència essencial entre el sistema territorial espanyol i l'alemany: "Allí, el Bundesrat, la cambra federal, ho és de debò. Els membres del Bundesrat són designats pels governs de cada land i la cambra es va renovant cada vegada que hi ha una elecció en un estat federat". En el cas de estat espanyol, la majoria de senadors són elegits alhora que el Congrés en cada elecció general.

Un sistema autènticament federal

Alemanya ha après de la seva història i el seu sistema federal és una conseqüència d'aquesta memòria assumida. Sobre les runes de la derrota de 1945, es va voler impedir que, altre cop, un poder central poderós pogués ofegar les llibertats, com va passar quan Prússia va fundar l'Imperi el 1870 i va imprimir un segell militarista al nou Estat. Alemanya va sortir derrotada i dividida de la Segona Guerra Mundial. La República Federal fundada el 1949 va establir la seva capital a

Bonn, una petita ciutat que va simbolitzar la voluntat de construir un país cohesionat i equilibrat en què cap land se sentís bandejat.

No va ser fins a la reunificació que Berlín va emergir de nou com a capital federal, però competint ja amb altres regions potents. L'equilibri respectuós continua sent una de les claus de l'èxit de la democràcia alemanya, amb una Cort Constitucional que s'ha guanyat tant de prestigi que ningú coneix com es diuen els seus magistrats.

I Regne Unit i Itàlia?

Arbós rebutja les comparacions fàcils que també s'estan intentant amb Itàlia i el Regne Unit: "És cert que Londres ha suspès diverses vegades l'autonomia d'Irlanda del Nord, però són situacions molt diferents, afortunadament", assegura, en referència a la violència viscuda a l'Ulster durant dècades. "En el cas del Regne Unit, no hi ha una constitució escrita i és el Parlament qui té tota la potestat en la distribució de competències entre els territoris".

La constitucionalista Mercè Barceló també rebutja les comparacions fàcils: "La República Federal Alemanya té finestreta única i l'article 37 es refereix a un land que no compleix amb una competència federal". Assenyala que "és cert que la Constitució italiana permet que el govern suspengui una assemblea regional. Ho fa en l'article 126 d'una manera clara. Però no és precisament això el que diu l'article 155 de la Constitució espanyola. Són coses del tot diferents".

En canvi, el que sí que assenyala Mercè Barceló és que l'aplicació que es vol fer del 155 xoca de ple amb la Constitució: "Les mesures que vol adoptar l'executiu espanyol són inconstitucionals. Trenquen amb articles com el 152, que deixa molt clar que els estatuts només poden ser modificats pel sistema que estableixen els mateixos, i després de referèndum. I és evident que treure-li al president de la Generalitat l'atribució de convocar eleccions no es pot fer". Barceló esmenta també un altre article que seria vulnerat amb "aquest" 155: "L'article 20, que protegeix la llibertat d'expressió, ho seria en el cas que s'intervinguessin mitjans de comunicació".